

Η λεβάντα δεν είναι απλώς ένα μεσογειακό φυτό

Автор(и): доц. д-р Иван Янчев, Аграрен Университет

Дата: 01.04.2016 Број: 4/2016

Τον τελευταίο χρόνο παρατηρείται μια πραγματική έκρηξη στην καλλιέργεια της λεβάντας στη Βουλγαρία. Η τιμή του ελαίου λεβάντας έχει φτάσει τα 100 ευρώ ανά κιλό, και σχεδόν το 90% της βουλγαρικής λεβάντας εξαγεται στη Γαλλία, την Ιαπωνία και την Αγγλία. Για όσους έχασαν να φυτέψουν τις φυτείες λεβάντας το φθινόπωρο μετά το τέλος της βλάστησης, τώρα είναι η ώρα να προσπαθήσουν ξανά. Για άλλη μια φορά προσφέρουμε στην προσοχή σας αυτό το επίκαιρο άρθρο του Αναπλ. Καθ. Δρ. Ιβάν Γιάντσεφ από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο, το οποίο αποτέλεσε και το θέμα του τεύχους 7/2015 του περιοδικού «Φυτοπροστασία».

Φύτευση

Οι υψηλότερες αποδόσεις επιτυγχάνονται όταν υπάρχουν 2000 φυτά ανά στρέμμα – περίπου 0,5 m² τροφοδοτική περιοχή ανά φυτό. Ο απόσταση μεταξύ των σειρών είναι 100–120–140 cm, και η

απόσταση μεταξύ των φυτών στη σειρά είναι 35–40 cm. Η πύκνωση των φυτών στη σειρά μετά το τρίτο έτος τα καθιστά πυκνά και συνεχή, γεγονός που διευκολύνει τη μηχανική συγκομιδή των ταξιανθιών. Η φύτευση πραγματοποιείται μετά το τέλος της βλάστησης – Οκτώβριο–Νοέμβριο. Η φθινοπωρινή φύτευση γενικά παρέχει ένα υψηλότερο ποσοστό εγκατάστασης από την ανοιξιάτικη φύτευση. Την άνοιξη, δυσμενείς μετεωρολογικές συνθήκες μπορεί να προκαλέσουν αναγκαστική καθυστέρηση της μεταφύτευσης και έτσι να επιδεινώσουν τη ριζοβολία. Η φύτευση πραγματοποιείται με μηχανήματα μεταφύτευσης, τοποθετώντας τα μοσχεύματα 2–3 cm βαθύτερα από τον ριζικό λαιμό σε ανοιχτές αυλάκια. Διορθωτικές εργασίες για την τήρηση της σήμανσης πραγματοποιούνται αμέσως. Αμέσως μετά τη φύτευση, τα φυτά συμπιέζονται και καθαρίζονται. Την άνοιξη, αφού τα φυτά αρχίσουν να αναπτύσσονται, τα ξεραμένα, μη εγκατεστημένα και κατεστραμμένα αντικαθίστανται με υγιές και φρέσκο φυτευτικό υλικό.

Τα τελευταία χρόνια, η λεβάντα έχει καθιερωθεί ως η κύρια αιθερόλαδο καλλιέργεια στη Βουλγαρία. Τα ταξιανθία περιέχουν αιθερέλαιο, το οποίο βρίσκει ευρεία εφαρμογή στη βιομηχανία αρωμάτων και καλλυντικών. Λόγω της ευχάριστης ειδικής της άρωμα εισέρχεται στην καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Η Βουλγαρία είναι ένα από τα μέρη στον κόσμο όπου η λεβάντα βρίσκει τις πιο ευνοϊκές συνθήκες για καλλιέργεια. Η υψηλή παραγωγικότητά της συνδυάζεται με υψηλή ποιότητα λαδιού. Στον διεθνή τομέα αρωμάτων είναι γνωστή ως βουλγαρική λεβάντα ή βουλγαρικό έλαιο λεβάντας. Με την υψηλή της κερδοφορία ως μόνιμη φυτεία χωρίς ειδικό κλάδεμα και οικονομικά σημαντικές ασθένειες, η λεβάντα προσελκύει γρήγορα την προσοχή ανθρώπων από διαφορετικά επαγγέλματα που επιθυμούν να την καλλιεργήσουν στον ελεύθερο χρόνο τους προκειμένου να βελτιώσουν το βιοτικό τους επίπεδο.

Η υψηλή οικονομική αποτελεσματικότητα, που παράγει κέρδος 500–600 λεβά ανά στρέμμα, είναι το κίνητρο για τη δημιουργία φυτειών λεβάντας. Αγνοημένη στο παρελθόν ανάμεσα στις στρατηγικές καλλιέργειες, αφημένη στο παρασκήνιο στις προπονομενικές περιοχές, σήμερα είναι παρόν τόσο στις πεδιάδες όσο και στη Δοβρουσά. Τα εύφορα εδάφη και οι υψηλής ποιότητας βουλγαρικές ποικιλίες καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση του παραγωγικού δυναμικού της λεβάντας και προκαλούν σημαντικό ενδιαφέρον για την καλλιέργειά της.

Η λεβάντα είναι ένα μεσογειακό φυτό. Στη φύση απαντάται στα νότια μέρη της Ευρώπης, τη Βόρεια Αφρική και σε ορισμένες περιοχές της Αραβικής Χερσονήσου. Τα βιολογικά της χαρακτηριστικά αποδεικνύονται από το γεγονός ότι μπορεί να καλλιεργηθεί υπό διάφορες εδαφικές και κλιματικές συνθήκες και σε θέσεις με υψόμετρα από 0 έως 1000 m.

Η λεβάντα είναι ένα θερμόφιλο και ταυτόχρονα χειμωνιάτικο φυτό. Η συγγένειά της με τη θερμότητα σχετίζεται με τα στάδια του σχηματισμού των μπουμπουκιών – ανθοφορίας, όταν οι υψηλές θερμοκρασίες των 40–50 βαθμών στον ήλιο αυξάνουν τη σύνθεση του ελαίου, ενώ σε κατάσταση αδράνειας κατά τους ψυχρούς μήνες οι θάμνοι αντέχουν μέχρι και τους μείον 30 βαθμούς, γεγονός που καθιστά τη λεβάντα ένα μοναδικό φυτό με υψηλή απόδοση και υψηλή

ποιότητα στο μοναδικό κλίμα της Βουλγαρίας. Η λεβάντα είναι μελιφόρο φυτό και η μέλισσα είναι ο κύριος επικονιαστής της, γεγονός που επηρεάζει τη βλαστική της αναπαραγωγή, δηλαδή μέσω ριζοβολίας μοσχευμάτων από αυθεντικές βουλγαρικές ποικιλίες. Όποιος έχει διαβάσει ή του έχει ειπωθεί για τις δυνατότητες της λεβάντας αναρωτιέται τι χρειάζεται για να δημιουργήσει μια μικρή φυτεία λεβάντας 5, 10 ή 15 στρεμμάτων; Και η απάντηση είναι ότι πρέπει να κατέχουν ή να νοικιάσουν για περίπου δέκα χρόνια μια έκταση παρόμοιου μεγέθους. Οι εκτάσεις πρέπει να βρίσκονται σε επίπεδους ή κεκλιμένους ορεινούς όγκους, να μην συγκρατούν νερό και να ανήκουν στους πιο σκούρους τύπους εδάφους, χωρίς αποκλίσεις από τις κανονικές παραμέτρους όπως αλατότητα, οξύτητα κ.λπ. – γι' αυτό απαιτείται διαβούλευση με ειδικό. Αυτό που μπορεί να κάνει ο καθένας είναι να καθαρίσει τον χώρο από θάμνους, πέτρες, δέντρα και άλλες αδρανείς ακαθαρσίες, να ισοπεδώσει την περιοχή και να την οργώσει δύο φορές – πρώτα στα 20–25 cm και δεύτερη στα 30–35 cm. Μετά το πρώτο όργωμα, πραγματοποιείται λίπανση αποθεματικού με φωσφορικά και καλιούχα λιπάσματα με ρυθμό 50 και 20 kg/στρ αντίστοιχα. Μέχρι τη φύτευση, οι εκτάσεις διατηρούνται χωρίς ζιζάνια με καλλιέργεια ή δισκοποίηση, ανάλογα με την υγρασία τους.

Από τις επτά βουλγαρικές ποικιλίες, οι περισσότερες φυτείες δημιουργούνται με τις Sevtopolis, Druzha και Yubileyna λόγω της πλαστικότητας και της υψηλής ποιότητας ελαίου τους. Η προμήθεια του φυτευτικού υλικού πρέπει να εξασφαλιστεί από έναν πιστοποιημένο παραγωγό που μπορεί να εγγυηθεί την αυθεντικότητα της ποικιλίας και την καθαρότητά της. Για μεγαλύτερη βεβαιότητα, εκφράστε την επιθυμία να γνωρίσετε τη μητρική φυτεία του αντίστοιχου παραγωγού και, με βάση το μέγεθος και την κατάστασή της, να αξιολογήσετε τις δυνατότητές του. Από έναν μητρικό θάμνο, μπορούν να ληφθούν 150 ποιοτικά μοσχεύματα, και για ένα στρέμμα φυτείας χρειάζονται 2000 ριζωμένα μοσχεύματα. Προκειμένου να εμπορεύεται φυτευτικό υλικό, ο παραγωγός πρέπει να παράγει από 300.000 έως 400.000 μοσχεύματα για εκτάσεις 150–200 στρεμμάτων αντίστοιχα, πράγμα που σημαίνει ότι είναι υποχρεωτικό να υπάρχουν περίπου 3000 κλαδεμένοι μητρικοί θάμνοι με μόνο μονοετείς βλαστούς. Αυτές είναι οι δυνητικές δυνατότητες μεσαίου μεγέθους ατομικών παραγωγών.

Το πλήρες κείμενο μπορείτε να το διαβάσετε στο τεύχος 7/2015 του περιοδικού «Φυτοπροστασία» ή εδώ στην ενότητα «Θέμα».